

Miljø og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen
Att: j.nr. NST-4300-00008.
Haraldsgade 53
2100 København Ø

København, 12.04.2016

AECO hørings svar angående udkast til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

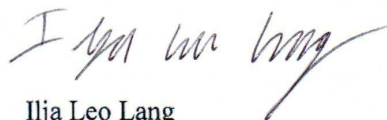
AECO¹ har læst Miljø og Fødevarerministeriets e-mail dateret den 16. marts med udkast til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland. Efter gennemlæsning kan vi konstatere at vi ikke har nogle kommentarer til lovforslaget, da samtlige AECO operatører allerede i dag skønnes at leve op til lovforslagets bestemmelser.

AECO takker for muligheden for at komme med indspil til denne høring og håber også fremadrettet at kunne være en del af sådanne høringer.

Med venlig hilsen

Frigg Jørgensen
Executive Director

Ilja Leo Lang
Office Manager

¹ Som organisation for ekspeditions krydstogtsoperatørerne har AECO p.t. 50 medlemmer, som opererer tilsammen cirka 32 skibe overalt i Arktis. AECO's operatører er: Abercrombie & Kent, USA / Albatros Travel, Danmark / Algol Oceans, Frankrig / Aurora Expeditions, Australien / Blue Planet Expeditions, UK / Eyos Expeditions, USA / G-Adventures, Canada / Grands Espaces, Schweiz / Hanse Explorer, Tyskland / Hurtigruten, Norge / Lindblad Expeditions, USA / Noble Caledonia, UK / Oceanwide Expeditions, Holland / One Ocean Expeditions, Canada / Origo Expeditions, Sverige / Polar Quest Expeditions, Sverige / Poseidon Expeditions, Rusland / Quark Expeditions, USA / Seabourn, USA / Silversea Cruises, Monaco / Spitsbergen Travel, Norge / Tallship Company, Holland / Zegrahm Expeditions, USA / Zeilen mit Mae West, Holland / 69 Nord, Norge

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sendt til: nst@nst.dk

1. april 2016

Vedrørende høring over forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 16. marts 2016 har Naturstyrelsen anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet har ingen bemærkninger.

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Med venlig hilsen

J.nr. 2016-112-0546
Sagsbehandler
Mikkel Brandenborg
Stenalt
Direkte 3319 3216

Mikkel Brandenborg Stenalt

Naturstyrelsen
nst@nst.dk

att. Sille Juhl Prang

Høringssvar til forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet har modtaget "*Forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland*" i høring, med høringsfrist den 27. april 2016.

Departementet takker for høringen og har følgende kommentarer til forslaget:

- 1) Naturstyrelsen bør overveje at tilrette afsnit 5.4 "*Polarkoden*" i de almindelige bemærkninger, så afsnittet bedre afspejler måden omkring, hvordan reglerne i Polarkoden er blevet vedtaget, og hvordan de vil træde i kraft.
- 2) I afsnit 6.6.1 i lovbemærkningerne er den gældende ret vedr. miljøberedskab beskrevet. Departementet er af den opfattelse, at kun de to første afsnit er relevante i forhold til havmiljøloven for den eksklusive økonomiske zone. Kompetence og ansvarsforhold gældende i søterritoriet bør kun fremgå af den grønlandske Inatsisartutlov om beskyttelse af havmiljøet. Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet forventer at Naturstyrelsen sletter de øvrige afsnit (i 6.6.1). Hvis Naturstyrelsen ønsker en reference i afsnit 6.6.1 om havmiljøkompetencen i Grønland, kan der henvises til afsnit 3 i de almindelige bemærkninger i lovforslaget.

Til orientering er ansvars og kompetencen forhold i søterritoriet beskrevet i gældende landstingsforordning om beskyttelse af havmiljøet.

- 3) Departementet har i forhold til lovforslagets kapitel 8 og kapitel 9 følgende kommentarer:
 - a. Departementet anbefaler, at det præciseres i lovbemærkningerne, at det er tilladt at udtømme frisk fisk og fangst under sejlads *uden* nødvendigheden af en tilladelse.
 - b. I forhold til dumpning af gammel fisk/fangst, så ønsker departementet, at der i lovforslaget bliver mulighed for, at kunne give tilladelse til dumpning af gammel fisk/fangst. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, hvis sådan dumpning kun kan ske på søterritoriet.

Det er departementets opfattelse, at muligheden for at kunne give tilladelse til dumpning af gammel fisk/fangst ikke vil være i modstrid med de internationale regler på området, herunder London Protokollen.

26-04-2016
Sags nr. 2015 - 9529
Akt. nr. 2634307

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: paian@nanoq.gl
www.naalakkersuisul.gl

- c. Det fremgår af kapitel 9, at § 22 undtager dumpning af optaget havbundsmateriale fra det generelle dumpningsforbud. Men lovforslaget indeholder ingen regler om, hvordan det skal foregå i praksis. Med andre ord, så er der ingen grænser for dumpning af optaget havbundsmateriale i EEZ'en. Dette kan ske, hvor som helst, uanset mængden og typen af havbundsmateriale, der ønskes dumpet. Der er endvidere ingen bemyndigelse til at fastsætte regler herom, og det vil derfor kræve en egentlig lovændring, hvis det senere bliver nødvendigt at gribe ind over for sådan dumpning.

Departementet anbefaler derfor, at der indføres et forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i EEZ'en. Dette skal dog kombineres med en bemyndigelse til ministeren til, dels at udstede tilladelser, og dels til at fastsætte nærmere regler herom.

- 4) I forhold til kapitel 10 om lovgivning om luftforurening, anbefaler departementet, at det sikres i lovforslaget, at alle typer luftforurening (herunder også eks. ozonskadelige stoffer) kan reguleres. Dette gælder både for selve lovforslaget og evt. kommende bekendtgørelser.

Departementet skal desuden oplyse, at det er forventeligt, at der indenfor det kommende år vil blive indført regler om svovludledning på det grønlandske søterritorium. Departementet håber derfor på, at der over tid ligeledes kan ske en regulering i EEZ'en.

- 5) I forhold til lovbemærkningerne til § 36 vedr. tilsyn, så anbefaler departementet, at afsnittet udvides med følgende sætning i sidste afsnit: *"Der henvises i denne forbindelse til de almindelige bemærkninger, afsnit 6.5.2."*
- 6) I forhold til kapitel 17 om overtrædelse af lovforslagets bestemmelser, anbefaler departementet, at skærpe konsekvenserne ved overtrædelse af loven. Baggrunden for dette er især de begrænsede muligheder for at bekæmpe og opdage forureninger i EEZ'en.

Derudover anbefaler departementet specifikt, at bemærkningerne til § 53 tilrettes, så teksten *"der ofte er omfattet af strafundtagelsesbestemmelsen"* erstattes med *"der i visse tilfælde vil være omfattet af strafundtagelsesbestemmelsen"*.

Departementet har vedlagt følgende høringssvar fra departementer i Selvstyret:

- Råstofdepartementet

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Morten Thrane Leth

Miljø- og Beredskabsafdelingen

Til: Officiel post til Departementet for Miljø og Natur (PAIAN@nanoq.gl)

Titel: AIN høringssvar til forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i EEZ ved Grønland + anordning om klagenævn

Sendt: 19-04-2016 16:03:43

Kære Tina

Idet aktiviteter omfattet af den grønlandske råstoflovgivning specifikt undtaget i forslaget, har Råstofdepartementet ingen bemærkninger til det fremsendte.

Inussiarnersumik Inuulluaqquisillunga

Med venlig hilsen

Best regards

Rannvá Clementsen

Inatsisileritooq

Fuldmægtig

Legal Adviser

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik

Råstofdepartementet

Ministry of Mineral Resources

PO Box 930, 3900 Nuuk

Oq./Tel.: +299 34 68 08

racl@nanoq.gl

www.govmin.gl

www.naalakkersuisut.gl

Til Naturstyrelsen.

DMI skal venligst meddele, at DMI ikke har bemærkninger til udkast til lov om beskyttelse af havmiljøet mm.

Med venlig hilsen | Yours Sincerely

Mette Svarre Spangsberg
Direktionssekretariat
DMI

Tlf. 506
E-mail: msp@dmi.dk

Danmarks Meteorologiske Institut
Lyngbyvej 100
2100 København Ø
Tlf.: +45 3915 7500
Fax: +45 3927 1080
e-mail: epost@dmi.dk
Hjemmeside: www.dmi.dk

Danish Meteorological Institute
Lyngbyvej 100
2100 Copenhagen O
Tlf.: +45 3915 7500
Fax: +45 3927 1080
e-mail: epost@dmi.dk
Website: www.dmi.dk

Høringssvar vedr. udkast til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Greenpeace Nordic (herefter Greenpeace) vil gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar på udkast til forslag om lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland.

1. Baggrund

Den foreslåede lov tager udgangspunkt i kongelig anordning nr. 1035 af 22. oktober 2004, som satte den daværende danske lov om beskyttelse af havmiljøet i kraft ved Grønland. Når nærværende lov er vedtaget, vil den erstatte den nævnte kongelige anordning.

Lovens formål er at medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

De senere års stadig stigende aktiviteter i havområdet ved Grønland og forventede yderligere stigning i skibstrafikken de kommende år, samt de særlige miljøforhold i havet ved Grønland, er baggrunden for forslaget, som for første gang vil medføre en selvstændig lov for regulering af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone (EEZ) ved Grønland. Der sættes fokus på risiko for forurenende udledning, såsom olie, kloak vand, affald og ballastvand. Greenpeace hilser dette skridt velkomment, idet vi finder det vigtigt for at sikre bevarelsen af det sårbare havmiljø ved Grønland.

2. Overordnede kommentar

Lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland er en rammelov, som dækker 3nm - 200 nm ud fra de til enhver tid gældende basislinjer. Grønlands søterritorium indenfor 3 nm er ikke inkluderet, idet dette område er reguleret af inatsisartutlov om beskyttelse af havmiljøet.

Greenpeace har noteret, at man fra Naturstyrelsens side (som forfattere af lovforslaget) fastslår, at afgrænsningen myndighedskompetencen mellem Grønland og Danmark når det kommer til det generelle havmiljø i den eksklusive økonomiske zone og havmiljø i

forbindelse med råstofområdet, nu er klarlagt. Der henvises bl.a. til en arbejdsgruppe, der har behandlet afgrænsningsspørgsmålet.

I en for nyligt offentliggjort havmiljørisikoanalyse for Grønland¹ udarbejdet af DNV-GL for Forsvaret (der også har indgået i den ovennævnte arbejdsgruppe), er der imidlertid en mindre klar konklusion på afgrænsningsspørgsmålet:

”In connection with the above-mentioned work [arbejdsgruppens stillingstagen til afgrænsningsspørgsmålet], a separate issue concerning the extent of a textual remark in the Danish Finance Act was identified for subsequent separate consideration. According to textual remark no. 6 (section 12 of the Danish Finance Act concerning the Ministry of Defence), the Minister of Defence is authorized to defray all necessary expenses incurred for combating pollution caused by oil or chemicals in Danish and adjacent waters as well as Greenlandic waters in case of either extensive pollution incidents or an imminent risk hereof.”

Ovenstående kan give anledning til at tro, at afgrænsningen af myndighedskompetencen mellem Grønland og Danmark endnu ikke færdigbehandlet. Det er naturligvis enormt relevant for nærværende lovforslag, at der opnås klarhed om, hvorvidt der pålægger Danmark myndighedskompetence i forbindelse med havmiljøforurening fra råstofområdet.

Offentlighed i forvaltningen

Greenpeace anser det for positivt, at der lægges op til åbenhed om indgreb i medfør af og overtrædelser af den gældende lovgivning. Fsa § 30 stk.4 går Greenpeace ud fra, at der i første linje retteligt skal stå: ”Miljø- og fødevareministeren offentliggør oplysninger ...”, og ikke *kan* offentliggøre jf. i øvrigt bemærkningerne til § 30 (side 46).

Greenpeace anser det for meget positivt, at der lægges op til, at lokale og landsdækkende foreninger får klageadgang.

¹ Marine Environmental Risk Assessment – Greenland, Forsvaret april 2016, http://www2.forsvaret.dk/nyheder/nationale_opgaver/Pages/Havmilj%C3%B8risikoanalyseforGr%C3%B8nland.aspx

Beredskab og lovhåndhævelse

Greenpeace noterer, at der er lagt op til et samarbejde mellem de relevante myndigheder omkring et solidt beredskab samt tillige lovhåndhævelse. Vi finder dette vigtigt, ligesom indførelsen af en forældelsesfrist på 5 år, som foreslået i § 53.

Danmark har tiltrådt IMO's ballastkonvention, men med forbehold for Grønland. Nærværende lov gennemfører i § 16-18 regler om behandling af skibes ballastvand, hvilket Greenpeace finder særdeles vigtigt med henblik på, at begrænse indførelsen af invasive arter til det sårbare grønlandske havmiljø.

Greenpeace noterer med glæde, at Danmark uden forbehold for Grønland i maj 2015 har tiltrådt IMO's Polarkode, der gælder miljø- og sikkerhedsregler for sejlads i de Antarktiske og Arktiske havområder. Vi noterer endvidere, at det er intentionen, at Polarkodens miljøafsnit, efter forventet ikrafttrædelse 1. januar 2017, vil blive gennemført via de bemyndigelser, der ligger i nærværende lovforslag.

3. Specifikke kommentarer

§ 7 og § 8.

Greenpeace noterer sig at miljø- og fødevarerministeren til opfyldelse af internationale aftaler kan bestemme, at et havområde er et særligt havområde, og at ministeren kan fastsætte nærmere regler til beskyttelse af havmiljøet i isdækkede havområder. Det isdækkede område i Arktis og ikke mindst de mere permanente isfrie områder i denne is (polynya'er) er af stor betydning for dette havområdes økosystem og primærproduktion af planter og dyr. Greenpeace skal derfor opfordre til, at der snarest tages skridt til at sikre disse polynya'er. Netop på grund af polynya'ernes betydning for dyrelivet i og ved de arktiske havområder anbefales det i CAFF's rapport om Arktis fra 2013², at polynya'er skal friholdes for aktiviteter.

§ 10- 23

Mere detaljerede bestemmelser vedr. beskyttelse af havmiljøet i EEZ vil blive gennemført ved hjælp af bekendtgørelser, som den danske miljø- og fødevarerminister jf. loven bemyndiges til at udstede, for at gennemføre og opdatere beslutninger taget i

² Arctic Biodiversity Assessment. Status and Trends in Arctic biodiversity, CAFF, Arctic Council 2013, p 303

regi af de internationale havmiljøkonventioner. Indtil videre er fire bekendtgørelser planlagt; bekendtgørelse om udtømning af olie, bekendtgørelse om udtømning af affald, bekendtgørelse om indberetning og bekendtgørelse om kategorisering, klassifikation, transport samt udtømning af flydende stoffer, der transporteres i bulk.

Greenpeace finder det yderst vigtigt, at de nævnte bekendtgørelser gennemføres snarest og tilpasses til det sårbare havmiljø omkring Grønland.

I bemærkninger til lovgivningen fremhæves, at der ved udformning af reglerne vil blive lagt vægt på ikke at fastsætte strengere krav, end hvad internationale konventioner kræver.

Greenpeace finder dette særdeles problematisk, idet international lovgivning herunder MARPOL efter vor opfattelse for nuværende kun mangelfuldt fokuserer på de særlige miljøforhold, der gør sig gældende i det arktiske havområde, herunder omkring Grønland. Mens det antarktiske område under MARPOL er udpeget, som "særligt havområde", er dette ikke tilfældet for det arktiske område. Derfor er det vor opfattelse, at man ved udarbejdelse af bekendtgørelser bør have en mere visionær tilgang til bedst mulig bevarelse af det grønlandske havmiljø, og ikke lade sig begrænse af de internationale konventioner.

Som en sidste ting kan det nævnes, at Grønland på nuværende tidspunkt er tiltrådt MARPOL med flere forbehold. Der er dermed i højere grad tale om decideret underimplementering.

§ 24

Det er positivt, at der etableres hjemmel for, at miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte krav til fx brugen af brændstoftyper, der kan begrænse luftforurening.

Det er klart, at Danmark på dette område halter gevaldigt efter den internationale aftale på området, eftersom Grønland ikke har tilsluttet sig MARPOL-konventionens Annex VI, der bl.a. begrænser indholdet af svovl.

Det er ikke Greenpeace bekendt, at der eksisterer lovgivning, der på anden vis regulere indholdet af svovl i brændstof for fartøjer, der færdes i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland. Dette på trods af at der er påvist alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser af udledningen af svovloxid (SO_x), kvælstofoxid (NO_x) og partikler (PM). Således gælder det på globalt plan, at svovlindholdet i brændstof siden 2012

maksimalt må udgøre 3,5% (målt i vægt) og i 2020 skal nedbringes til 0,5%.³ Derudover er der udpeget såkaldte miljøzoner til søs (SO_x Emission Control Areas - SECA), der omfatter USA's og Canadas kystnære farvande, Nordsøen og Østersøen (inkl. indre danske farvande), hvor grænseværdien på svovl siden 2015 maksimalt må udgøre 0,1%.

Derudover er der også store klimamæssige problemer forbundet med visse typer brændstof, eftersom den ukomplette forbrænding af kulbrinter i skibsmotorer udleder mørke partikler til atmosfæren (black carbon). De mørke partikler absorberer solens stråler, og er en stærk medvirkende årsag til temperaturstigninger. Det er særligt problematisk i Arktis, hvor partiklerne modvirker albedo-effekten, når de lægger sig på sne og is.

Det er især brugen af tungt brændstof (heavy fuel oil – HFO), der udleder store mængder SO_x, NO_x og mørke partikler. Greenpeace skal på det kraftigste opfordre til, at Rigsfællesskabet hurtigst muligt bringer sig på niveau med internationale standarder samt på lidt længere sigt arbejder mod et direkte forbud mod brugen af tungt brændstof.

Dette skal samtidig ses i lyset af, at havari til søs – hvor der spildes tungt brændstof – kan resultere i alvorlig forurening af havmiljøet. Forsvaret har således lige offentliggjort en ny havmiljøriskoanalyse, hvor tungt brændstof udpeges som særligt problematisk, eftersom tung olie konkluderes at have det største skadespotentiale på majoriteten af ressourcegrupper i havmiljøet.⁴

Det ligger ikke inden for Forsvarets havmiljøriskoanalyse for Grønland at vurdere de særlige forhold arktiske farvande og tilstedeværelsen af is udgør. Uanset hvor besynderligt det end måtte forekomme taget regionens klimatiske forhold i betragtning, kan der heldigvis findes information om tung olie i Arktis i Arktisk Råds rapporter udarbejdet PAME-arbejdsgruppen. Her fremgår det bl.a., at (Heavy fuel in the Arctic (Phase 1), The Arctic Council working group on the Protection of the Arctic Marine Environment (PAME):

³ Dog med mulighed for en udskydelse til 2025, hvis der ikke vurderes at være tilstrækkelig brændstofforsyning. Dette gælder dog ikke i EU
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:327:0001:0013:DA:PDF>

⁴ Marine Environmental Risk Assessment – Greenland, Forsvaret april 2016,
http://www2.forsvaret.dk/nyheder/nationale_opgaver/Pages/Havmilj%C3%B8risikoanalyseforGr%C3%B8nland.aspx

- Tungt brændstof er langsomt nedbrydeligt generelt, og i endnu større grad i kolde farvande.
- Tungt brændstof har en tendens til at emulgere, og dermed ekspandere betydeligt, hvilke forværre de miljømæssige konsekvenser samt oprydningsindsatsen.
- Forbliver på overfladen og udgør dermed en risiko for havfugle og havpattedyr, der er afhængig af deres fjerdragt og pels.
- Kan blande sig med is og potentielt spredes over store afstande, hvor de frigives når isen smelter.
- Kan få konsekvenser for fiskeyngel der udklægges under isen ved overfladen.
- Vind, mørke, is og store afstanden kan gøre oprydningsindsatser praktisk umulige.

Siden august 2011, har der med grundlag i MARPOL-konventionen Annex I eksisteret et forbud mod brugen og transport af tungt brændstof og råolie ved Antarktis. En enslydende regulering for Arktis kan relativt enkelt tilføjes MARPOL-konventionen.

På grundlag af de alvorlige miljømæssige risici, anbefaler Greenpeace, at man fremtidssikre lovforslaget således, at der gives bemyndigelse og adgang til at fastsætte krav for transport af tungt brændstof og råolie.⁵

§ 48

Greenpeace finder det positivt, at tilladelser meddelt jf. loven til enhver tid kan ændres eller tilbagekaldes, hvis hensyn til beskyttelse af havmiljøet gør det fornødent.

Med venlig hilsen

Havansvarlig Magnus Eckeskog

Greenpeace Norden
Njalsgade 21G 2
2300 København S

magnus.eckeskog@greenpeace.org
Tlf: 26794506

Projektleder Sune Scheller

Greenpeace Norden
Njalsgade 21G 2
2300 København S

sune.scheller@greenpeace.org
Tlf: 27144257

⁵ Såfremt dette ikke er omfattet af lovforslagets § 25.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

nst@nst.dk

26. april 2016

Vedr. j.nr. NST-4300-00008

Høring af udkast til forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Inuit Circumpolar Council – Grønland (ICC), har herved fornøjelsen af at afgive sit høringssvar på ovenstående.

ICC er generelt tilfreds med lovforslaget, og er specielt positiv ift., at området nu bliver reguleret ved selvstændig lovgivning.

Som det er Naturstyrelsen bekendt, er ICC en circumpolar organisation som arbejder for sikring og udvikling af Inuit's rettigheder og levevilkår. Det er derfor også magtpåliggende for ICC, at havområder i arktisk er under den til enhver tid bedste beskyttelse og dermed også er sikret mht. Inuit's primære kilde, både mht. økonomi og ikke mindst hvad fødevarer sikkerhed angår.

Til orientering skal det oplyses, at ICC netop er gået i gang med et kommissionsarbejde mhp. at sikre at "Pikialasorsuaq" ("Nordvandet") beliggende mellem Grønland og Canada, eventuelt vil kunne beskyttes særskilt og specifikt, i forhold til de problematikker der anføres i Naturstyrelsens høringsbrev. Kommissionen vil i løbet af efteråret 2016 udarbejde det første sæt af anbefalinger til den videre proces, mhp. forhandlinger om en specifik beskyttelse af Nordvandet. ICC vil til den tid vende tilbage med en orientering.

Som anført er ICC tilfreds med lovforslaget og dets intentioner, og har ikke yderligere bemærkninger i den anledning.

Med venlig hilsen

Hjalmar Dahl
Præsident – ICC, Grønland

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat

The Association of Fishers & Hunters in Greenland

Sammenslutningen af Fiskere og Fangere i Grønland

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 KØBENHAVN Ø

Allaffeqarfik/Hovedkontor:

Aqqusinersuaq 31, 1. sal

P.O.Box 386

3900 Nuuk

Tlf.: +299 32 24 22

Fax: +299 32 57 15

Email: knapk@knapk.gl

Homepage: www.knapk.gl

Att.:

Mailadr.: nst@nst.dk

Dato, 25. april 2016

J.nr. 00.00.00 / BL

Vedr.: **j.nr. NST-4300-00008**

Sammenslutningen af Fiskere og Fangere i Grønland (KNAPK) er en erhvervsorganisation som siden dets stiftelse i 1953 har haft bæredygtig udnyttelse af levende ressourcer indskrevet som mål i dets vedtægter.

I forhold til §7 i lovforslaget forventes det at miljø og fødevareministeren tager Naalakkersuisut med på råd inden der udlægges som særlige havområder indenfor Grønlands eksklusive økonomiske zone. Desuden har KNAPK, bl.a. i samarbejde med Inuit Circumpolar Council (ICC), deltaget i nedsættelsen af en kommission vedrørende fremtidig brug af Nordvandet, som er et havområde delt mellem Grønland og Nunavut mellem 75 og 79 grader nord (Pikialasorsuaq Kommissionen). Pikialasorsuaq kommissionen skal konsultere beboere bosiddende i områder der er afhængigt af havområdet til deres brug af levende ressourcer.

KNAPK tager lovforslaget til efterretning og støtter i øvrigt tiltag der skal beskytte havmiljøet .

Vi er takker for at være høringspart og ser frem til at følge den videre behandling af lovforslaget.

Med Venlig Hilsen

På vegne af

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat

Bjarne Lyberth

Biolog

Miljøkonsulent

POLITIMESTEREN I GRØNLAND

Hovedstation Nuuk

Imaneq 22 - Postbox 1006 - 3900 Nuuk

Telefon (+299) 70 14 48 - Telefax (+299) 32 41 94

Dato:	26. april 2016
J.nr.:	55pm-10162-00011-16

NFW001

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sendes elektronisk til nst@nst.dk

Offentlig høring af udkast til forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

Naturstyrelsen har ved brev af 23. februar 2016 (j.nr NST-4300-00008) anmodet om mine bemærkninger til udkast til forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland.

Indledningsvist vil jeg knytte nogle bemærkninger til den tilsynsfunktion, som Grønlands Politi er tillagt i i medfør af lov om beskyttelse af havmiljøet, og som er videreført i lovforslagets §§ 29 og 34, om de opgaver der er tillagt politiet.

Kun i yderst sjældne tilfælde har politiet sin færden i den eksklusive økonomiske zone, idet det eksempelvis ikke sker særlig ofte, at Grønlands Politi deltager i f.eks. SAR-operationer i denne zone. Politiet færdes primært indenfor søterritoriet, bl.a i forbindelse med SAR-opgaver eller andre politimæssige opgaver. De beføjelser og den tilsynsfunktion som politiet er tillagt og videreført i lovforslagets §§ 29 og 34 har derfor i praksis et begrænset omfang for Grønlands Politi.

I den forbindelse skal det bemærkes, at Grønlands Politi for det første ikke ses at have den faglige ekspertise indenfor miljøområdet, hvilket må være en forudsætning for at udøve kvalificerede tilsyn, herunder hvad der heraf følger af mulighed for og pligt til at udstede påbud, fastsætte vilkår, indskærpelser m.v. Det er i den forbindelse tillige min opfattelse, at Grønlands Politi ikke har de ressourcemæssige forudsætninger til at udføre kvalificerede tilsyn.

Det bemærkes endvidere, at jeg i de senere år har sat fokus på de u hensigtsmæssigheder der kan følge af at politiet, som den myndighed der efterforsker og forfølger lovovertrædelser er tillagt tilsynsbeføjelser på særlovsområder. Udøvelse af tilsynsbeføjelser på et særlovsområde af politiet indebærer altid en risiko for en

sammenblanding af tilsynsbeføjelser med de beføjelser, som politiet har til at foretage efterforskning af kriminelle forhold, hvorfor der efter min opfattelse bør udvises tilbageholdenhed med at tillægge politiet beføjelser som tilsynsmyndighed.

Jeg har udover ovenstående følgende bemærkninger:

Ad. § 53:

Som det fremgår af kommentarerne til lovforslaget indeholder den grønlandske kriminallov ikke forældelsesfrister men derimod påtalefrister. I den forbindelse bør den særlige 5 årige forældelsesfrist man ønsker at indføre ikke benævnes "*forældelsesfrist*" som den i øjeblikket gør i forslaget til bestemmelsen. Jeg foreslår i den forbindelse følgende formulering: "*For overtrædelser m.v som omhandlet i § 51 stk. 1, nr. 1-2, samt for overtrædelser af regler udstedt i medfør af § 10, stk. 2, § 12, §§ 14-15, §§ 19-21, § 23, stk. 4, § 24, stk. 1 og 2, § 25, § 27, stk. 1 og § 28 finder påtale ikke sted når der er forløbet 5 år efter lovovertrædelsens ophør.*"

Ad. § 54:

Der bør i denne bestemmelse være en henvisning til kriminallovens kapitel 5, som regulerer juridiske personers kriminalretlige ansvar.

Jeg har herudover ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lars Kirkegaard

Stabschef

Naturstyrelsen nst@nst.dk

København, 27. april 2016

Vedr. udkast til forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland

WWF Verdensnaturfonden har med interesse læst udkast til den første selvstændige lov for regulering og beskyttelse af havmiljøet ved Grønland. WWF Verdensnaturfonden er enige i, at der er et stort behov for at få opdateret og præciseret de nuværende regler særligt i lyset af den stigende aktivitet i havet udfor Grønland. Oliespild kan have store konsekvenser for havmiljøet og også to af de vigtigste erhverv; fiskeriet og turismen.

Generelle kommentarer

WWF Verdensnaturfonden er særligt glade for, at den tværministerielle arbejdsgruppe der har udarbejdet udkast til loven har haft fokus på at afdække uhensigtsmæssigheder og uklarheder i kompetencefordelingen mellem grønlandske og danske myndigheder. Vi har igennem længere tid haft fokus på samme udfordring og lod i efteråret 2015 advokat med kendskab til grønlandske forhold, Nicholas Symes, udarbejde et juridisk notat der netop undersøger hvor ansvaret ender hvis der sker et olieudslip i havet ved Grønland (bilag). En udfordring er, at ansvaret for oprydning af et oliespild knyttet til en råstofaktivitet kan ende hos forsvarsministeren hvis selskabet bag aktiviteten ikke har kapaciteten til at sikre en forsvarlig oprydning. De grønlandske myndigheder har retten til at udstede licenser for udvinding af mineraler, olie og gas i hele den eksklusive økonomiske zone, og myndighederne i Grønland har også ansvaret for at knytte miljøvilkår til disse licenser. WWF anbefaler naturligvis, at man stiller høje krav til de aktiviteter der gennemføres. Og at man sikre sig, at virksomheden har beredskabsplaner skaleret til et worst case scenarie. Forsvaret har allerede meldt ud, at man ikke har kapacitet til at håndtere et større spild fra eksempelvis olieeftersøgningsaktiviteter, men i det juridiske notat af Nicholas Symes fremgår det, at ansvaret og regningen for en oprydning i sidste ende vil ende hos forsvarsministeren. Dette finder WWF naturligvis bekymrende.

WWF er overordnet imod udvindingen af olie i Arktis, da vi finder at de teknologier der skal sikre en oprydning efter et spild under ofte vanskelige vilkår ikke er til stede i dag. Men vi anerkender at Grønland og de øvrige Arktiske lande har retten til at udnytte levende og ikke-levende ressourcer til gavn for befolkningerne her.

for a living planet[®]

WWF Verdensnaturfonden er, i samarbejde med WWF Canada, i gang med at modellere 5 forskellige scenarie for oliespild i Baffinbugten: to scenarier relateret til olieaktiviteter, to relateret til shipping i forbindelse med råstofaktiviteter og endelig et scenarie, der beskriver grundstødningen af et krydstogtskib ved Diskøen. Formålet er at undersøge hvorledes et spild af olie vil sprede sig, hvilke kyststrækninger der rammes, i hvilken grad olien vil være til stede i overflade og vandsøjle samt i hvilken grad olien vil blive fanget i is og opsamlingen hermed besværliggjort. WWF Canada har allerede gennemført et lignende studie over Beaufort Sea (se <http://arcticspills.wwf.ca/#intro/>)

WWF Verdensnaturfonden afgav i juni 2014 høringssvar til et udkast til en ny havmiljølov gældende for det grønlandske søterritorium¹. Vi forstår, at lovforslaget endnu ikke er færdigbehandlet, men håber at det sker i 2016 så vi står med et samlet opdateret lovkompleks til beskyttelse af havet ved Grønland.

Kommentarer til udkast

Udkast til lov om beskyttelse af havmiljøet ved Grønland er en rammelov, der giver Miljø- og Fødevarerministeren bemyndigelse til at udfærdige nærmere regler om udtømning og dumpning i havet ved Grønland. Med loven sikres et fundament til en bedre beskyttelse af havmiljøet ved Grønland, men WWF ønsker at bemærke, at det er helt afgørende hvorledes disse bemyndigelser udfyldes og hvilke ressourcer der stilles til rådighed for implementering og håndhævelse af de efterfølgende regler.

Loven spejler i nogen grad den grønlandske havmiljølov gældende søterritoriet, dog med den forskel at den grønlandske lov er formuleret negativt, så der i udgangspunktet er forbud imod udtømning af olie og affald samt dumpning af andet materiale end fiskeaffald. Nærværende udkast er i stedet formuleret positivt; Miljø- og Fødevarerministeren kan fastsætte nærmere regler om udtømning af spildevand, affald. WWF havde gerne set, at flere af forslagens bestemmelser om udtømning i udgangspunktet var formuleret som forbud i stil med § 22, der indeholder et forbud imod dumpning.

Skibstrafikkens største miljømæssige fodaftryk stammer hverken fra udtømning eller dumpning, men fra de store mængder af brændstof der anvendes ombord og den risiko der er for spild ved grundstødninger mv. Især brugen af de tunge brændstoftyper – heavy fuel oil – giver store udledninger af svovl, kvælstof og partikler, som er et miljø- og sundhedsmæssigt problem. I EU satte man i 2012 mål om at reducere svovlindholdet i brændstof anvendt af skibe med 90 pct. inden 2020, mens IMO har opstillet mål, der sikrer lavere svovludledning i 2025. Samtidig stilles der nu krav om, at skibe, der sejler i særligt sårbare områder, herunder Østersøen og Nordsøen, skal anvende renere brændstof for at bringe svovlforureningen yderligere ned.

¹<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2014/Havmiljoelov/Documents/H%3b8ringssvar%20WWF%20-%20Havmilj%c3%b8loven%20DK.pdf>

for a living planet®

Set i dette lys støtter WWF naturligvis forslaget om, at Miljø- og Fødevareministeren kan fastsætte regler om særlige foranstaltninger, herunder krav til brændstof, for at begrænse luftforureningen fra skibe. Bestemmelsen suppleres af en enslydende bestemmelse i den grønlandske havmiljølov (§25).

WWF håber, at de grønlandske og danske myndigheder vil anvende bestemmelserne til at indføre forbud mod anvendelsen af heavy fuel oil (HFO), der er problematisk både fra et miljø-, klima- og sundhedsmæssigt perspektiv.

WWF anbefaler, at man ser nærmere på den regulering af brændstof anvendt i skibstrafikken der er indført i Svalbard i 2007 og senest strammet i 2015, hvor et forbud imod anvendelsen af HFO i en række zoner træder i kraft. I praksis betyder zonerne at især krydstogtindustrien presses til at sejle på miljømæssigt mere skånsomme fueltyper².

I en grønlandsk kontekst giver det anledning til at overveje, om det skal være tilladt at sejle på og også fragte HFO i områder der er biologisk højproduktive eller har en særlig sårbar økologi. DCE peger i rapporten Analyse af mulig økosystembaseret tilgang til forvaltning af skibstrafik i Disko Bugt og Store Hellefiskebanke³ netop på, at regulering af anvendelse og fragt af HFO er en del af værktøjskassen når det gælder en økosystembaseret tilgang til forvaltning af særligt skibstrafikken.

WWF finder det interessant, at der i forslaget indskrives en bestemmelse, der sikre at loven også finder anvendelse på områder dækket af havis.

WWF støtter, at forslaget til ny havmiljølov indeholder en bestemmelse, der giver Miljø- og Fødevareministeren mulighed for at udpege 'særlige havområder' jf. MARPOL konventionen. WWF havde dog gerne set, at man havde indsat en bredere bemyndigelse for at sikre, at de danske og grønlandske myndigheder kan samarbejde om udpegning af marint beskyttede områder.

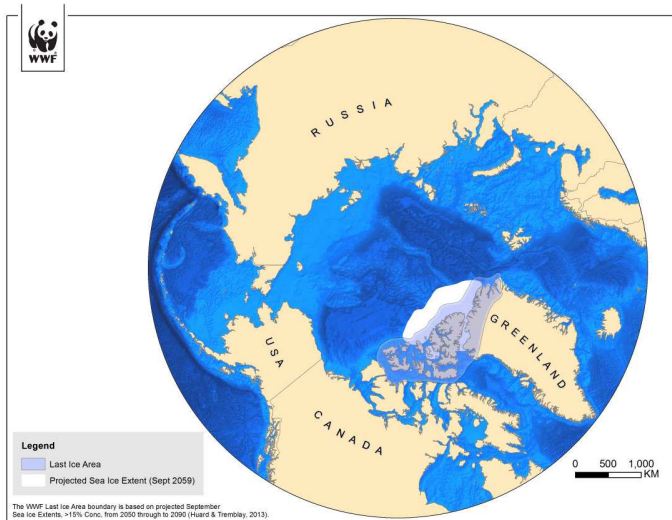
Myndighederne har sammen sikret en udpegning af de sårbare marine områder ved Grønland og heri peges på i alt 12 områder ved Grønland⁴. Flere af områderne, herunder også prioritet 1 områderne Diskobugten og Store Hellefiskebanke samt Nordvandet, strækker sig ind over både grønlandsk og dansk kompetenceområde. Der er behov for en sammenhængende forvaltning af disse områder, der balancerer beskyttelse af natur og vigtige habitater med den udnyttelse, der finder sted i flere af områderne, og under hensyntagen til de forandringerne områderne vil opleve på grund af den globale opvarmning. Under det amerikanske formandskab af Arktisk Råd er der et særligt fokus på marint beskyttede områder og ideen om at skabe netværk af biologisk sammenhængende områder for at opnå en god effekt af beskyttelserne. Også her er der behov for et tæt samarbejde mellem de grønlandske og danske myndigheder.

² <http://www.sysselmannen.no/en/Shortcuts/Ban-on-heavy-fuel-oil/> <http://www.telegraph.co.uk/travel/cruises/news/Cruise-regulations-put-Svalbard-off-limits/>

³ Christensen, T., Mosbech, A., Geertz-Hansen, O., Johansen, K.L., Wegeberg, S., Boertmann, D., Clausen, D.S., Zinglensen, K.B. & Linnebjerg, J.F. 2015. Analyse af mulig økosystembaseret tilgang til forvaltning af skibstrafik i Disko Bugt og Store Hellefiskebanke. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Teknisk rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 61 <http://dce2.au.dk/pub/TR61.pdf>

⁴ Christensen, T., Falk, K., Boye, T., Ugarte, F., Boertmann, D. & Mosbech, A. (2012). Identifikation af sårbare marine områder i den grønlandske/danske del af Arktis. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. <http://www2.dmu.dk/pub/sr43.pdf>

WWF anbefaler herudover, at der tages initiativer til at sikre en forvaltning af et område nord fra Grønland strækkende over til Nunavut, Canada, hvor sommerhavisen vil bestå langt ind i dette århundrede. Området, som vi kalder Last Ice Area, vil være et unikt, isdækket habitat når sommerhavisen i de øvrige grønlandske farvande er væk (figur 1).

Figur 1 Projected sea ice extent (September 2059). Data: Huard & Tremblay (2013). Illustration: WWF Global Arctic Programme.

Et andet potentiale for at udvikle de marint beskyttede områder ved Grønland er at undersøge, om Nationalparken i Nord- og Østgrønland, der i dag strækker sig ud til grænsen af det grønlandske søterritorium, kunne udvides og dække en del af den økonomisk eksklusive zone udfor Nationalparken.

WWF Verdensnaturfonden takker for muligheden for at deltage i denne høring. Vi støtter ethvert tiltag der forbedre beskyttelsen af havmiljøet ved Grønland og ser frem til at følge den videre behandling af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Mette Frost

Mette Frost
Senior rådgiver Grønland og Arktis

WWF Denmark
Svanevej 12
2400 Copenhagen NV

Phone +45 3536 3635 /Direct +45 3524 7847

m.frost@wwf.dk
www.wwf.dk

**Vurdering
af
de juridiske forhold vedrørende
olieeftersforskning i havet omkring Grønland,
specifikt om
”Statsretligt ansvar”**

Ved email af 13. august 2015 har WWF Verdensnaturfonden (DK), rettet henvendelse til Nordic Law Group ApS med anmodning om et notat angående ansvarsfordeling og mulige udfordringer ifht. olieeftersforskning, oprydning og genopretning, hvis et uheld måtte ske i havet omkring Grønland.

Spørgsmålet kan omformuleres til følgende:

Der ønskes givet et juridisk svar på, hvem der har det folkeretlige ansvar, hvis der måtte komme et olieudslip ved Grønland.

Geografisk afgrænsning

FN's havretskonvention (UNCLOS) definerer havet i tre hovedgrupper. Søterritoriant farvand, regulerede ydre farvande og område uden for national jurisdiktion (åbent hav).

Det søterritoriale farvand (søterritoriet) svarer til indre farvande (havne, bugte, fjorde og fjordmundinger mv.) som ligger landvendt i forhold til søterritoriets basislinie¹ samt en havvendt grænse på 3 sømil i forhold til basislinien.² I søterritoriet gælder Grønlands almindelige nationale (selvstyre-)lovgivning.

¹ UNCLOS Art. 8. For Grønland er dette defineret ved Anordning for Grønland af 27. maj 1963 om Søterritoriet ved Grønland.

² UNCLOS Art. 3. For Grønland er søterritoriet defineret som 3 sømil, hvor andre lande har udstrakt dette til 12 sømil, jf. Lov nr. 411 af 22. maj 1996, jf. Anordning for Grønland nr. 1005 af 15. oktober

Således er der i den grønlandske havmiljøbeskyttelseslov³ bestemt følgende:

§ 2. Landstingsforordningen omfatter havet ud til tre sømil, hvorved forstås det grønlandske søterritorium bestående af de indre farvande på den landvendte side af søterritoriets basislinie og farvandet ud til søterritoriets ydre grænse, som er den linie, som i ethvert punkt har en afstand fra det nærmeste punkt på basislinien svarende til søterritoriets bredde.⁴

Uden for søterritoriet kan der kun reguleres i overensstemmelse med international ret. I henhold til havretskonventionen kapitel V, kan der fastsættes en eksklusiv økonomisk zone (EEZ), der kan trækkes 200 sømil fra basislinien.⁵ I denne zone kan kyststaten fastsætte div. miljøbestemmelser.⁶

I henhold til Anordning 1035 af 22. oktober 2004 om for Grønland beskyttelse af havmiljøet, er det i § 3 bestemt følgende:

§ 3. Loven omfatter havet uden for Søterritoriet ved Grønland, herunder i den eksklusive økonomiske zone.

Uden for EEZ, og som betegnes som det åbne hav, kan stater kun foretage en regulering i forhold til fartøjer, der flyver statens flag og overfor egne statsborgere.⁷

Havmiljølovgivninger

Som nævnt ovenfor, gælder der to havmiljøbeskyttelseslovgivninger i Grønland;

1) Landstingsforordning nr. 4 af 3. november 1994 om beskyttelse af havmiljøet⁸, der dække havmiljøet indtil tre sømil fra basislinien (kystnært og indenskærs).

Denne lovgivning fastsættes ensidigt af i Grønland.

2004, om Eksklusive økonomiske zoner, jf. Bekendtgørelse 1020 af 20. oktober 2004 og Bekendtgørelse 864 af 8. august 2006 om Den eksklusive økonomiske zone ved Grønland.

³ Landstingsforordning nr. 4 af 3. november 1994 om beskyttelse af havmiljøet

⁴ Svarende til den danske havmiljølov (LBKG 2009-09-24 nr. 929) § 5.

⁵ UNCLOS Art. 57.

⁶ UNCLOS Art. 56(1)(b)(iii).

⁷ UNCLOS Art. 117. Bestemmelsen er irrelevant i denne kontekst, idet der ikke forekommer mineralefterforskning i farvandene omkring Grønland og som ligger uden for EEZ. De evt. maritime krav i forhold til Polhavet (Nordpolen), er specifikt undtaget dette notat.

⁸ Ændret ved henholdsvis landstingsforordning nr. 3 af 6. juni 1997 og nr. 2 af 21. maj 2004 om ændring af forordning om beskyttelse af havmiljøet.

2) Anordning 1035 af 22. oktober 2004 om for Grønland beskyttelse af havmiljøet, der dækker fra tre sømil fra basislinien og ud til 200 sømil fra basislinien (havvendt).

Denne lovgivning fastsættes af Folketinget efter forhandlinger med Grønlands Selvstyre.

Juridisk miljøpolitik

I spørgsmål knyttet til mineralefterforskning er det bestemt i havretskonventionen, at kyststaten har eneretten til udnytte levende og fossile ressourcer i EEZ, og i øvrigt bestemme om der må etableres kunstige og andre installationer og anlæg til efterforskning og udnyttelse af de fossile ressourcer.⁹

I overensstemmelse hermed og i henhold til lov om Grønlands Selvstyre § 2, kan Grønland hjemtage de sagsområder, som er opremset i en liste (bilag til loven). I henhold hertil, er havmiljøet (jf. liste II, nr. 24) overgået til Grønlands Selvstyre. Dette skete formelt under lov om Grønlands Hjemmestyre, der var forløberen til lov om Grønlands Selvstyre, ved lov 850 af 21. december 1989. Forvaltning og beskyttelse af havmiljøet blev hjemtaget med Landstingsforordning nr. 4 af 3. november 1994 om beskyttelse af havmiljøet, og har således været et hjemtaget ansvarsområde i nær 21 år.

Parallelt med Landstingsforordning nr. 4 af 3. november 1994 om beskyttelse af havmiljøet er tillige den danske Anordning nr. 1035 af 22. oktober 2004, der samlet svarer til den tilsvarende danske havmiljølov. Der er nogle enkelte detailforskelle, men de to havmiljølove bygger på samme principper.

Den samlede lovgivning omfatter således bestemmelser, der har til formål at forebygge og begrænse forurening og anden påvirkning af naturen og miljø fra aktiviteter, der kan bringe menneskers sundhed i fare, skade natur- og kulturværdier på og i havet, herunder havbunden, være til gene for den retmæssige udnyttelse af havet eller kan forringe rekreative værdier eller aktiviteter. Videre omhandler loven en opretholdelse af et beredskab til indsats mod forurening på havet, kyster og i havne.

Det følger af den danske anordning, at tilsynet varetages af miljøministeren og forsvarsministeren. Miljøministeren er i denne sammenhæng medlem af Naalakkersuisut for Natur, Miljø og Justitsområdet, og varetages administrativt af Naalakkersuisut, Departementet

⁹ UNCLOS Art. 60.

for Natur, Miljø og Justitsområdet, Miljøafdelingen. Forsvarsministeren varetages administrativt af Arktisk Kommando.¹⁰

I henhold til anordningens § 24 forestår Arktisk Kommando (tidl. Grønlands Kommando) i samarbejde med Naalakkersuisut (tidl. Grønlands Landsstyre) bekæmpelsen af olieforureninger til havet. § 24 åbner samtidig op for, at medlemmet af Naalakkersuisut kan åbne op for samarbejde med andre, f.eks. kommunale myndigheder, ligesom at bestemmelsen ikke udelukker et samarbejde med private, f.eks. bjærgningsselskaber, lokale fiskere eller deres organisationer (f.eks. KNAPK).

Anordningens § 24 har følgende indhold:

§ 24. Forsvarsministeren forestår i samarbejde med Grønlands Landsstyre og andre myndigheder, minister bemyndiger dertil, bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening af havet, jf. § 2, stk. 1

Dette gælder som ovenfor anført for det havvendte område. For det kystnære og indenskærsfarvande gælder landstingsforordningen, og har følgende indhold:

§ 27. Bekæmpelse af olie og kemikalieforurening på det grønlandske søterritorium varetages af Landsstyret og andre myndigheder, som Landsstyret kan bemyndige hertil.¹¹

Forureningsbekæmpelse kan forståelsesmæssigt ses i sammenhæng med de fiskeriregulerende bestemmelser, idet beskyttelse af havmiljøet omkring Grønland i høj grad handler om beskyttelse af fiskeriet. Grønland har således kompetence til at fastsætte fiskeriregulerende bestemmelser ud til 200 sømil fra basislinien, og denne regulering har til hensigt at beskytte fiskebestande mod overfiskeri eller anden fiskeri, der kan bringe bestandene i fare. Det forekommer derfor klart, at andre beskyttende foranstaltninger mod forhold, der kan true bestandene bør ligge inden for samme instans (Grønlands Selvstyre), og en trussel mod bestandene kan være forurening. Der er derfor en vis parallelitet mellem fiskeribestemmelser og havmiljøbestemmelser.

Det følger af Selvstyrelovens §§ 3, stk. 2 og 7, jf. Råstoflovens¹² § 3, at Naalakkersuisut (specifikt Råstofdepartementet) er den integrerende og øverste myndighed for så vidt angår råstoffer i Grønland. For så vidt miljøforhold, er dette reguleret til dels i havmiljøloven samt til dels som følge af den bemyndigelse, der er givet med hensyn til råstofforvaltningen,

¹⁰ Jf. Anordning nr. 1035 af 22. oktober 2004 § 24.

¹¹ Svarende til den danske havmiljølov (LBKG 2009-09-24 nr. 929) § 34.

¹² Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor.

hvorefter at miljøspørgsmål, der er knyttet til råstofudvinding og udnyttelse, behandles af Naalakkersuisut (råstofmyndigheden). Ansvars- og pligtsubjekt i en statsretlig sammenhæng er derfor Naalakkersuisut.

Forud for Selvstyrets indførelse, gjaldt bestemmelsen i § 8 i hjemmestyreløven om den fastboende befolknings grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer, er udmøntet i den daværende lov om mineralske råstoffer i Grønland (råstofloven),¹³ med tilhørende »Aftale mellem Grønlands Hjemmestyre og regeringen om forvaltningen vedrørende mineralske råstoffer i Grønland fra 1. juli 1998« af 8. januar 1998. I henhold til denne råstoflov fandt forvaltningen af råstofområdet i Grønland sted inden for rammerne af en særlig råstofordning mellem Grønland og Danmark. Hovedelementerne var :

- Fælles beslutningskompetence for hjemmestyret og staten med gensidig veto.
- Fordelingsnøgle mellem staten og hjemmestyret for indtægter fra råstofvirksomhed i Grønland.
- Et paritetisk sammensat dansk/grønlandsk Fællesråd vedrørende Mineralske Råstoffer i Grønland.
- Et Råstofdirektorat under Grønlands Hjemmestyre til varetagelse af centrale administrative opgaver, herunder sekretariatsfunktion for fællesrådet.

Råstofloven indeholdte endvidere bestemmelser om meddelelse af og vilkår for forundersøgelser-, efterforsknings- og udnyttelsestilladelser for kulbrinter og hårde mineraler i Grønland. Reglerne på området angiver desuden rammerne for hensigtsmæssige, tekniske, ressourcemæssige og sikkerhedsmæssigt forsvarlige aktiviteter, under hensyntagen til det omgivende miljø. Myndighedsbehandlingen i Råstofdirektoratets regi omfatter godkendelsesprocedurer, tilsyn, monitoring og rapportering samt i nogle tilfælde baggrundsundersøgelser. Denne myndighedsbehandling er baseret dels på bestemmelserne i lov om mineralske råstoffer m.v. i Grønland, dels på bestemmelser i bl.a. følgende andre love (med senere ændringer):

- Lov for Grønland om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse.
- Lov for Grønland om miljøforhold m.v.
- Lov for Grønland om el, vand og varme, brandvæsen, havne, veje, telekommunikation m.v.
- Lov for Grønland om forsyning, trafik, postbesørgelse m.v.

Den miljøkompetence der i henhold til lov for Grønland om miljøforhold, havmiljøloven og anordningen om dennes ikrafttræden for Grønland, der med hensyn til råstofaktiviteter er overført til hjemmestyret, udøvedes af Råstofdirektoratet som led i den samlede myndighedsbehandling af råstofaktiviteter.

¹³ jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 18. juni 1998 om mineralske råstoffer mv. i Grønland.

Det fulgte og følger stadig af den gældende lov om kontinentalsoklen (kontinentalsokkel-loven), at for anlæg og sikkerhedszoner, som befinder sig på eller er oprettet inden for den grønlandske del af kontinentalsoklen, gælder den for Grønland i øvrigt gældende ret, og at Naalakkersuisut udøver de beføjelser, der er fastsat i §§ 2 og 4, under iagttagelse af reglerne i råstofloven. Råstofdepartementet og Miljøstyrelsen for Råstofområdet er landsstyrets myndighed på disse områder.

Endvidere havde staten og hjemmestyret etableret et fællesejet selskab Nunaoil A/S, hvis virksomhedsområde er offentlig deltagelse i kulbrinteaktiviteter i Grønland. Reglerne for Nunaoil A/S er fastsat i »Aftale mellem staten og Grønlands Hjemmestyre om dispositioner vedrørende Nunaoil A/S«, der senere er udmøntet i lov nr. 1023 af 23. december 1998 og landstingslov nr. 12 af 30. oktober 1998.

Det er på denne lovgivning, at den eksisterende selvstyrelovgivning er bygget.

Miljømessig regulering har historisk set altid været et emne, der har anset som komplekst og ”besværligt”. Dette hænger sammen med de ofte modsatrettede interesser, ligesom at tolerancetærskler for, hvornår bestemte forhold er miljøbelastende, hhv. forurenende har været til genstand for mange uenigheder. Endelig er der det aspekt, at indgreb i miljøet ikke altid manifesterer sig indenfor en snæver tidshorisont. Forurening eller genopretning efter en forurening ses ofte først at have en effekt efter flere år.

Der er derfor visse grundprincipper i miljølovgivningsprocessen. For det første er der ofte knyttet en bred høring til ethvert lovgivningsinitiativ. For det andet findes der rekursmuligheder (klageadgang).¹⁴ For det tredje gælder der et forsigtighedsprincip,¹⁵ hvor tvivlen kommer miljøet til gode. Populistisk siges det, at ”da planter og dyr ikke kan tale deres sag, må disses interesser varetages ved en udvist forsigtighed”. Grundlæggende er der et krav til et højt vidensniveau.

I forhold til havmiljøet (og specifikt truslen ved olieudslip) og havmiljøloven forholder det sig således, at der er to væsentlige udfordringer.

For det første er de miljøvurderinger, der skal foretages forud for at give licens eller anden udnyttelsesret til olieudvindingselskab, noget, der foregår i et relativt isoleret administrativt

¹⁴ Der gælder f.eks. i Danmark et Naturklagenævn.

¹⁵ F.eks. kan der konventionelt i Danmark (men endnu ikke i Grønland) refereres til Århuskonventionen

miljø. Ændringer i råstofloven har ført til begrænset adgang for offentligheden til at søge om aktindsigt.¹⁶

§ 87 a. *Hvis et projekt må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet eller samfundsmæssige forhold, jf. § 73 og § 76, skal ansøgeren eller rettighedshaveren udarbejde en projektbeskrivelse, som skal anmeldes ved indsendelse til Naalakkersuisut.*

Stk. 2. Projektbeskrivelsen skal sendes i offentlig forhøring i 35 dage, inden indholdet for vurdering af virkninger på miljøet (VVM) og vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed (VSB) fastlægges.

Stk. 3. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om indholdet af projektbeskrivelsen og fristen for indleveringen til Naalakkersuisut.

Umiddelbart forekom lovændringen som en styrkelse af offentlighedens adgang til oplysninger, men i praksis er dette ikke slået igennem. Lovændringen gav offentligheden adgang til at udtale sig om VVM- og VSB-rapporterne,¹⁷ men gav ikke offentligheden en videre adgang til f.eks. beredskabsplaner.

§ 87a definerer ikke, hvad der forstås ved ”væsentlig indvirkning”, lige som der er skabt betydelig forvirring om, til hvilken myndighed der skal søges om aktindsigt, når projekter ikke vurderes at have ”væsentlig indvirkning”. Ombudsmanden for Inatsisartut udtalte¹⁸ som et resultat heraf, at Råstofstyrelsen og Miljøstyrelsen for Råstofområdet er to uafhængige forvaltningsinstitutioner, og at der derfor kunne søges om aktindsigt i korrespondance mellem disse to ressortmyndigheder.

Ved konstitueringen af det nye Naalakkersuisut den 12. december 2014, blev der den 20. januar 2015 fastsat en ny ressorttilpasning,¹⁹ der bl.a. førte til, at der herefter skulle søges om aktindsigt i et andet departement, end det departement, der reelt lå inde med de dokumenter, der ønskedes aktindsigt i. Der verserer således to klagesager ved Ombudsmanden for Inatsisartut,²⁰ hvor et af klageemnerne angår en *de facto*-nægtelse af aktindsigt med henvisning til, at aktindsigtsbegæringen er indgivet til forkert ressortmyndighed.

¹⁶ Se Inatsisartutlov nr. 6 af 8. juni 2014 om ændring af Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) (Tidlig borgerinddragelse og offentlig høring)

¹⁷ Se Bo Sandroos, The Greenland Mineral Resource Act, DJØF 2015, s. 307f.

¹⁸ Ombudsmanden for Inatsisartut, Udtalelse af 1. december 2014 om Aktindsigt på Råstofområdet
¹⁹ Jf. Cirkulære af 19. januar 2015 om Ressorttilpasning i Centraladministrationen.

²⁰ Ombudsmanden for Inatsisartut, j.nr. 2015-204-008 og j.nr. 2015-202-005

Videre ses Århuskonventionen og dennes principper ikke at være implementeret i Råstofdepartementernes sagsbehandling.²¹

For det andet vil et beredskab og et oprydningsarbejde efter et olieudslip altid bero på en politisk vurdering. Den kontroversielle politolog Bjørn Lomborg har gjort sig til talsmand for prioriteringer i miljøspørgsmål,²² og om man deler hans synspunkter eller ej, er det faktum, at der i forhold til forureningsbekæmpelse i Grønland indgår elementer af politiske og økonomiske afvejsninger.

Fra dansk side fortolkes havmiljøbeskyttelsesloven således, at bekæmpelse af forurening på havet uden for 3-sømil grænsen er forsvarsministerens opgave, men med den væsentlige undtagelse, at denne pligt ikke gælder, når det drejer sig om forurening fra off-shore virksomhed.²³ Ved off-shore virksomhed er det de enkelte koncessionshavere, der varetager forureningsbekæmpelsen.

Off-shore virksomhed, herunder forurening fra samme, er reguleret i den grønlandske råstoflov.²⁴ Det fremgår således af den grønlandske råstoflov:

§ 53. Den, der vil påbegynde virksomhed, der er omfattet af denne inatsisartutlov, og som kan give anledning til forurening, skal vælge et sådant sted for udøvelsen, at faren for forurening begrænses mest muligt. Ved valg af stedet skal der tages hensyn til områdets beskaffenhed, herunder den nuværende og planlagte fremtidige udnyttelse, samt til mulighederne for hensigtsmæssig bortskaffelse af spildevand, affald og andre forurenende stoffer og materialer.

Stk. 2. Den, der vil påbegynde, påbegynder eller udøver virksomhed, der kan give anledning til forurening, skal træffe foranstaltninger, der kan forebygge og imødegå denne, og tilrettelægge virksomhedens etablering, indretning og drift på en sådan måde, at den i mindst muligt omfang medfører forurening, jf. § 52. Ved valg, etablering og indretning af virksomhedens anlæg med videre, herunder maskiner, udstyr og eventuelle indkvarteringsfaciliteter, og ved tilrettelæggelse af driften, herunder ved valg af efterforsknings-, udnyttelses-, anvendelses- eller arbejdsprocesser, råvarer, stoffer og materialer til brug i

²¹ Århuskonventionen består af tre bærende elementer; Ret til adgang om miljøoplysninger, ret til at deltage i beslutningsprocesser og adgang til klage og domstolsprøvelse. Disse tre principper, tager udgangspunkt i Rio-deklarationens princip 10. Imidlertid er Århuskonventionen ikke blevet ratificeret på vegne af Grønland. Grønland er således ikke forpligtet af denne konvention. Grønland har imidlertid erklæret at ville overholde konventionen efter den danske ratificering i 2000.

²² Jf. bl.a. Bjørn Lomborg; Køl af, L&R, 2008, s. 163ff.

²³ Der henvises således til Anordning nr. 1035 af 22. oktober 2004 § 2.

²⁴ Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor.(råstofloven)

forbindelse med driften samt procedurer for beredskab og forureningsbekæmpelse, skal det sikres, at forurening, emissioner, affaldsfrembringelse og ressourceanvendelse begrænses bedst muligt.

Stk. 3. Når en virksomhed eller person har forpligtelser efter denne inatsisartutlov vedrørende miljøbeskyttelse eller forebyggelse, begrænsning eller bekæmpelse af forurening, skal den pågældende ved opfyldelsen af forpligtelserne sikre og fremme anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, herunder mindre forurenende anlæg, maskiner, udstyr, processer, teknologier, råvarer, stoffer og materialer, og de bedst mulige forureningsbekæmpende foranstaltninger, i det omfang dette er teknisk, praktisk og økonomisk muligt for den pågældende, jf. stk. 1-2 og § 52.²⁵

Miljøstyrelsen for Råstofområdet har som en del af ressortområdet fsv. råstofberedskabet til opgave at gennemgå og vurdere koncessionshavernes beredskabsplaner og sikkerhedssystemer. Der kan i øvrigt henvises til Miljøministerens besvarelse af spørgsmål 931 (alm del) fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. september 2010, hvoraf det blandt andet fremgår:

Grønland:

Det fremgår af den grønlandske råstoflov for Grønland (inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor), at den der udøver råstofvirksomhed, er ansvarlig for etablering af et passende beredskab for bekæmpelse af forurening fra boreplatforme, undersøgelser, rørledninger mv., jf. lovens § 53, stk. 2 og kapitel 17. Ansvar for at vurdere om beredskabet er tilstrækkeligt påhviler Naalakkersuisuts råstofdirektorat. Det fremgår af samme lovs § 69, at den, der forårsager en forurening, skalerstatte den skade, som forureningen medfører, selv om skaden er hændelig.

Bestemmelsen fastsætter et objektivt erstatningsansvar for olieforurening. Af § 86 ses det endvidere, at komplicerede arbejder forbundet med en særlig risiko, såsom borer, nedsænkning af skakter og indsættelse af stoller, godkendes af Naalakkersuisut i hvert enkelt tilfælde inden iværksættelse. Råstofvirksomheden kan indregne samfundets eksisterende beredskaber i sin beredskabsplanlægning. Det fremgår i denne sammenhæng af § 31, stk.3, jf. stk. 2 og 1, i den danske havmiljølov for Grønland – som gælder udenfor den grønlandske 3-sømilegrænse - at såfremt en ulovlig udtømning eller udledning af olie eller andre stoffer finder sted, og dette påfører myndighederne udgifter til olieberedskabs- eller bekæmpelsesforanstaltninger, skal sådanne udgifter for alle rimelige

²⁵

Se også Bo Sandroos, The Greenland Mineral Ressource Act, DJØF 2015, s. 228f.

forholdsregler bæres af platformens ejere. Den danske havmiljølov for Grønland pålægger således den råstofvirksomhed, der er ansvarlig for forureningen, at betale for beredskabs- og bekæmpelsesforanstaltninger

Der er således i den danske anordning om havmiljøet i Grønland ikke indsat en direkte bestemmelse, der undtager forsvarsministeriet for deres forpligtelse til at bekæmpe olieforureninger forårsaget af aktivitet, der er udledt fra lov om mineralske råstoffer. Det vil sige olieudslip fra borerigge.

I den grønlandske havbeskyttelseslov § 27, der omfatter de kystnære aktiviteter findes netop denne undtagelse i stk. 3:

§ 27. Bekæmpelse af olie og kemikalieforurening på det grønlandske søterritorium varetages af Landsstyret og andre myndigheder, som Landsstyret kan bemyndige hertil.

...

Stk. 3. Det i stk. 1 og 2 anførte gælder ikke for bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening, som opstår i forbindelse med aktiviteter på søterritoriet, der er omfattet af lov om mineralske råstoffer i Grønland (råstofloven). I sådanne tilfælde følges de relevante bestemmelser, der er fastsat i henhold til råstofloven.²⁶

Det er imidlertid meldt klart ud fra dansk side, at der er en ensartethed i lovfortolkningen, således at olieudslip fra en borerig er reguleret ved råstofloven. Denne danske holdning svarer til den juridiske litteraturs synspunkter²⁷ og parallelt til sølovens bestemmelser.²⁸

Grundlæggende betyder det, at olieforureningstilfælde i farvandene omkring Grønland skal defineres i to kategorier. Er der tale om et almindeligt oliespild, f.eks. som følge af et grundstødt skib, er udgangspunktet at det er Naalakkersuisut i samarbejde med f.eks. Arktisk Kommando (Forsvarsministeriet), der forestår bekæmpelsen og oprydningen, hvis det er sket i

²⁶ Uden for vurderingen af det statsretlige ansvar (ansvarsfordeling mellem Danmark og Grønland) skal det bemærkes, at der i Grønland er en tilsvarende fordeling mellem Grønlands Selvstyre og de grønlandske kommuner. Det fremgår således af Landstingsforordning nr. 4 af 3. november 1994 om beskyttelse af havmiljøet fremgår det af § 27 stk. 2 at ”I tilfælde af olie eller kemikalieforurening forestås sanering af kyststrækninger af kommunalbestyrelsen”. Den ansvarsmæssige afgrænsning er logisk defineret til, at forurening i land, er kommunernes ansvar, medens forurening på vandet er Grønlands Selvstyres ansvar. For at afklare evt. gråzone mellem land og vand, er kommunernes ansvar defineret som ”kyststrækningen”, hvilket må forstås som også at omfatte den inderste bræmme af vand.

²⁷ Jf. bl.a. Falkanger, Bull og Rosenberg Overby; GadJura, Introduktion til Søretten, s. 188ff og Henrik Kleis; Søretten og den aktører i praksis, Nyt Juridisk Forlag, 339ff. Se videre Bo Sandroos, The Greenland Mineral Resource Act, DJØF 2015, s. 245f. vedr. kommentaren til råstoflovens § 64.

²⁸ Sølovens §§ 191-208, og med dertil hørende konventioner.

havet uden for søterritoriet. Er der derimod tale om et olieudslip i forbindelse med efterforskning eller udnyttelse af olieressourcer påhviler ansvaret licenshaveren.²⁹

I en artikel³⁰ til Altinget skriver professor i Miljøret ved Århus Universitet Ellen Margrethe Basse, at der en uklar lovgivning.³¹ Det er et synspunkt som Nordic Law Group ApS deler.

Uklarhederne som Nordic Law Group ApS ser, er bl.a. forårsaget af, at;

- der er tale om en dobbelt lovgivningskompetence, der virker overlappende,
- det forekommer usikkert, i hvilket omfang et oprydning- og genopretningsansvar skal placeres, hvis der sker et olieudslip; Grønlands Selvstyre eller Forsvarsministeriet,
- det forekommer uhensigtsmæssigt, at det er Råstofdepartementet, der beslutter, om der skal foretages miljøhøring (offentlig og i Miljøstyrelsen) og samtidig er den licensudstedende myndighed. I så henseende synes der i øvrigt at være uklarheder omkring rekurs. Den umiddelbare rekurs er formanden for Naalakkersuisut.

Umiddelbart må det synes således, at Forsvarsministeriet har det overordnede ansvar for det havmiljø i havvendte område omkring Grønland. I dette område har Grønlands Selvstyre fået tillagt kompetence i råstoflovgivningen til, bl.a. ved udstedelse af licenser, at tillade miljørisikabel virksomhed (efterforskning og udnyttelse af olie, gas og mineraler). Når Grønlands Selvstyre udsteder licenser, må det være med den konsekvens, at Grønlands Selvstyre tilsvarende påtager sig det ansvar, der er knyttet til en forurening, og dermed fritager Forsvarsministeriet for dette. Det er ikke et spørgsmål, der er blevet efterprøvet i praksis, og dermed heller ikke ved rigets domstole. Der er derfor en vis uklarhed, men dog ikke større, end at Grønlands Selvstyre med stor sandsynlighed vil blive tillagt denne eneansvar, hvis spørgsmålet måtte blive prøvet ved domstolene.³²

Spørgsmålet om ansvar er ikke kun af praktisk karakter, men i høj grad også af reel karakter.

I 2010 og i 2011 meddelte Grønlands Selvstyre licens til det skotske mineralefterforsknings-selskab Cairn til at foretage prøveboringer i havet vest for Grønland. Beredskabsplanen blev holdt hemmelig. Beregninger foretaget af The US Government's Bureau of Ocean Energy Management (BOEM), konkluderede, at olieudslippet i Chukchi Havet nord for Alaska kostede knap \$ 16 mia., svarende til kr. 105 mia., at rydde op. Blue Horizon katastrofen i den

²⁹ Jf. Råstoflovens § 63.

³⁰ <http://www.altinget.dk/artikel/ny-lovgivning-skaber-forvirring>

³¹ Professor Basse anfører bl.a., at der er uklarhed om myndighedsadskillelsen mellem den myndighed, der udøver kontrol med risici, og myndighedskontrol om økonomiske forhold. I Grønland specifikt udtaler hun, at der ikke er klarhed over ansvarsfordelingen mellem Danmark og Grønland i forbindelse med beredskabet.

³² Grundlæggende afviger dette ikke fra det erstatningsretlige princip om "accept af risiko". Se videre Vibe Ulfbeck; Erstatningsretlige grænseområder; Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2. udg., s. 250-51, samt (historisk) Poul Andersen; Offentligretligt Erstatningsansvar NNF 1938, s. 42f.

Mexicanske Golf har kostet BP \$ 54 mia., svarende til kr. 367 mia. Cairns samlede værdi udgjorde £ 883 mio., svarende til kr. 9 mia. Deraf kan drages den delkonklusion, at Cairn aldrig ville have været i stand til at betale for oprydningen, hvis der kom et udslip.

Videre synes der at være en stadig stigende fokus på de arktiske områder, når talen falder på miljø i globale sammenhænge. Allerede i havretskonventionen,³³ er der indarbejdet en bestemmelse om særlig beskyttelse af isdækkede områder. Men der er samtidig også en *awareness* i den juridiske litteratur, at der vil være større mængde protester og aktioner mod mineralefterforskningsaktiviteter i det arktiske område,³⁴ og det derfor bør gøres til fast standard at implementere sådanne risici i beredskabs- og forretningsplaner.

Internationalt er Grønland omfattet af en række aftaler, således Nordisk konvention om miljøbeskyttelse,³⁵ CanDen-aftalen (olieberedskab),³⁶ Konventionen om beredskab, bekæmpelse og samarbejde vedrørende olieforurening (OPCR-konventionen),³⁷ Konventionen om beskyttelse af det marine miljø i Nordøstatlant (OSPAR-konventionen),³⁸ og Københavnsaftalen (olieberedskab).³⁹ Samlet for disse konventioner og aftaler er, at disse

³³ Jf. UNCLOS Artikel 234. Se videre Birnie, Boyle & Redgwell; International Law & the Environment, Oxford University Press 2009, pp. 419ff.

³⁴ Se f.eks. Michael Byers; International law and the Arctic, Cambridge University Press 2013, pp. 268f.

³⁵ Nordisk Miljøbeskyttelseskonvention, konvention fra 1974 mellem Danmark, Norge, Sverige og Finland vedrørende erstatning for grænseoverskridende miljøskader for al slags forurening fra faste kilder. Et af hovedprincipperne er, at der i vurderingen af etablerings- og/eller produktionstilladelsen til en virksomhed, der kan skade miljøet, også skal indgå eventuelle påvirkninger af miljøet i andre nordiske lande, samt at myndighederne i disse lande skal informeres om sådanne påvirkninger. Ratificeret af Danmark i 1974 uden forbehold for Grønland.

³⁶ Overenskomst af 26. august 1983 mellem Canada og Danmark om samarbejde vedrørende havmiljøet. CANDEN-aftalen er en aftale mellem Canada og Danmark/Grønland vedrørende samarbejde om at beskytte det marine miljø mod forurening af havet med olie eller andre skadelige stoffer, som udgør en alvorlig og overhængende trussel. I aftalen er der forpligtigelse for gensidig assistance i tilfælde af katastrofer. Aftalen blev underskrevet den 26. august 1983.

³⁷ Konventionen om beredskab, samarbejde og bekæmpelse vedrørende olieforurening. Konventionen danner ramme for internationalt samarbejde om bekæmpelse af større olieforureninger. Parterne i OPRC-konventionen er forpligtet til at træffe foranstaltninger til håndtering af forureningsuheld, enten nationalt eller i samarbejde med andre lande. Konventionen omfatter beredskab, indberetninger og internationalt samarbejde på forsknings- og udviklingsområdet og teknik. Konventionen danner specielt grundlag for assistance til udviklingslande og lande, der ikke har indgået regionale olieforureningsberedskabsaftaler. Ratificeret af Danmark i 1996. Landstingsbeslutning i 1996 om Grønlands tiltræden.

³⁸ Konventionen om beskyttelse af det marine miljø i Nordøst-Atlanten. Konventionens formål er at gennemføre mulige foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af forurening af det marine miljø. For at bevare menneskets sundhed og de maritime økosystemer, har konventionen endvidere til formål at gennemføre de nødvendige foranstaltninger for at beskytte havområdet mod skadevirkninger af menneskelige aktiviteter. Konventionen dækker den nordøstlige del af Atlanterhavet (mod vest til 42°W) og omfatter dermed hele kyst- og havområdet ud for Østgrønland. Danmark har ratificeret konventionen i 1995, og tidligere forbehold for Grønland er ophævet marts 1996.

³⁹ Aftale mellem Danmark herunder Grønland og Færøerne, Finland, Island, Norge og Sverige om samarbejde vedrørende bekæmpelse af forurening af havet med olie og andre skadelige stoffer. Formålet er at øge det regionale samarbejde om at beskytte havmiljøet gennem rapportering, pligt til oprettelse af et

betegnes som *soft law*, og som ikke forpligter de øvrige lande til andet end at samarbejde. Pligtssubjekterne i forhold til oprydning efter et olieudslip i farvandene omkring Grønland, er Grønlands Selvstyre (og Forsvarsministeriet).

I et teoretisk tilfælde, hvor f.eks. Cairn kunne have haft et blow out og forårsaget en masse forurening i farvandet mellem Grønland og Canada, da ville Grønland, bl.a. som følge div. folkeretlige afgørelser,⁴⁰ og formentlig som part til Espoo-konventionen,⁴¹ bliver erstatningsansvarlig i det omfang, hvor Cairn ikke selv kan udrede dette.

Når problemet ikke kun er af praktisk karakter, men af reel karakter, beror det på, at Grønlands egne muligheder for at genoprette og erstatning i det omfang, Cairn ikke er i stand til det, må anses som teoretisk. Grønlands økonomi er i sig selv ikke stor nok til at løfte denne opgave, og som det andet, vil Grønlands hovedindtægtskilde, fiskeriet, blive ramt, og med risiko for et økonomisk kollaps til følge. Dette skal også ses i lyset af, at Grønlands Selvstyre ved lov oprettede Greenland Oil Spill Response A/S, som har fået til opgave at skulle koordinere oprydningsopgaver ved oliespild.⁴² Imidlertid har selskabet kun to ansatte og ingen egentlige driftsaktiver. Om end der er indgået en aftale med Oil Spill Response Ltd. om at stille beredskab, hvis der måtte være et udslip, må det være en politisk vurdering og beslutning, hvorvidt Greenland Oil Spill Response A/S og dets samarbejde med Oil Spill Response Ltd. kan forestå en oprydning, og i givet fald til hvilken grad.

Konklusion:

Når man ser bort fra det grundlæggende krav, at forureneren skal rydde op og erstatte, gælder der en særlig ansvarsfordeling mellem de subnationale enheder i Rigsfællesskabet, hhv. Grønland og Danmark.

Ved gennemgang af lovgivningen findes der en ansvarsfordeling mellem Grønland og Danmark.

Under Grønlands Selvstyre ligger ansvaret for håndtering af olieudslip til havs omfattende alle farvande på søterritoriet. Det vil sige fra kyst og ud til 3 sømil fra basislinjerne. Det følger

olieberedskab og aftale om bistand parterne imellem. Aftalen er udvidet til også at dække bekæmpelsen af andre skadelige stoffer end olie. Aftalen pålægger medlemslandene at opretholde et hensigtsmæssigt beredskab til bekæmpelse af forurening af havet, samt at kunne yde hinanden gensidig bistand. Danmark har ratificeret aftalen den 29. marts 1993. Aftalens forpligtelser varetages af Miljøministeriet og Søværnets Operative Kommando udenfor 3 sømilegrænsen.

⁴⁰ Bl.a. Trial Smelter-Case, UN Reports of International Arbitral awards, Vol III (1941)

⁴¹ Jf. UNCLOS Art. 235.

⁴² Se Bo Sandroos, The Greenland Mineral Resource Act, DJØF 2015, s. 246f.

direkte af den grønlandske havmiljølov. Uden for dette område, og i den eksklusive økonomiske zone (EEZ) har Grønlands Selvstyre ansvaret for olieudslip der hidrører fra aktiviteter, hvor Grønlands Selvstyre har meddelt licens til mineralefterforskning og – udvinding iht. råstofloven.

Den danske stats ansvar kan på denne baggrund negativt afgrænses til, at omfatte oliespild til havs i EEZ, hvis dette ikke stammer fra en aktivitet, der af Grønlands Selvstyre er meddelt licens til iht. råstofloven. I realiteten hidrører dette kun olieudslip fra skibstrafik.

Om beredskabet må det – *formentligt* – konstateres, at Grønland ikke er i besiddelse af sådanne faciliteter, der kan føre til en effektiv forureningsbekæmpelse til havs. Disse faciliteter findes hos Arktisk Kommando, Forsvarsministeriet. Det må derfor forventes, at Arktisk Kommando altid vil skulle deltage i oprydningsarbejde, hvad enten der er en statsretlig pligt eller ej.

Kalaallisut naalisagaq

Kalaallit Nunaata sineriaata avataani uuliamik mingutsitsisoqassangaluarpat, akisussaaffiup inissinneqarnissaanut apeqqummut, oqaaseqaammik matumanga inatsisitigut akissuteqartoqarpoq. Oqaaseqaammi matumani akisussaaffiit piginnaaneqarfillu, qallunaat kalaallillu oqartussaqaarfiisa akornanni, imaani avatangiisit illersorneqarnissaannut inatsisit atuuttut naapertorlugit agguataarneqarneri nassuiarneqarput, aammali inatsisiliornermi tunngavigineqartut, immikkut mingutsitsisup akiliinissaanut tunngasoq maluginiarlugu allaaserineqarput.

Kalaallit Nunaata avataani immami avatangiisit illersorneqarnissaannut, Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu inatsiseqarpoq. Inatsisit taakkua marluk imminnut attuumassuteqanngillat, sumiiffiit marluk; Kalaallit Nunaata imartaa (Kalaallit Nunaannit inatsisitigut akisussaaffigineqartoq) kiisalu aningaasaqarnikkut immikkut killeqarfigineqartup ilua killilersuiffigineqarlutillu imaani sumiiffiit assigiinngitsut immikkoortillugit illersorlugit inatsisiliaqarmat. Taamaakkaluortoq Aatsitassanut Inatsit naapertorlugu, Aningaasaqarnikkut immikkut killeqarfigineqartup (EEZ) iluani namminersorlutik inuussutissarsiortut uuliasiornissamut uuliamillu tunisassiulernissaannut akuersissummik tunineqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat piginnaatitaapput. Suliariniakkanut tamakkununga atatillugu mingutsitsineq sunaluunniit ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffigisussaavaat. Tamatuma kinguneranik Naalagaaffik akisussaaqataajunnaarpoq.

EEZ-p iluani siornatigut qanorluunniit uuliamik mingutsitsisoqartillugu – sunaluunniit pissutaangaluarpat – Naalagaaffik akisussaasuussasoq aallaavigineqartaraluarpoq. Akisussaaffiit taamatut agguataarneqarnerannut pissutaassagunarpoq, imaani

mingutsitsisoqartillugu sukumiisumik saliinissamut atortussanik Kalaallit Nunaata peqannginnera. Mingutsitsisoqartillugu saliinissamut atortut Kalaallit Nunaanni atorpeqarsinnaasut ullumikkut suli Illersornissamut Ministeriaqarfiup ataani Arktisk Kommandomit pigineqarput. Taamaammat takorloorneqarsinnaavoq, Naalagaaffilluunniit inatsisitigut akisussaasuunngikkaluarpat, imaani mingutsitsisoqartillugu Arktisk Kommando akulerukkumaartoq.

Illersornissaqarfiup ersarissarnikuuaa, uuliasiornermut imaluunniit Kalaallit Nunaata iluani EEZ-p iluani, uuliamik tunisassiulernermut atatillugu mingutsitsisoqassangaluarpat akulerutissamaarani. Taamatut nalunaarneq politikkikkut oqariartuutitut isigineqarpoq, aatsitassarsiorniartunut aatsitassanillu tunisassiorniartutik qinnuteqartunut Kalaallit Nunaanni oqartussat piunasaqaatigisartagaat naammaginangitsut paasitinniarlugu.

Imaani avatangiisit illersorneqarnissaannut akisussaaffiit, Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni imatut agguataarneqarput:

Sineriammiit avammut 3 sømil tikillugu killeqarfiup iluani uuliamik qanorluunniit mingutsitsisoqartillugu, Tamatuma saniatigut, aningaasarsiornikkut immikkut killeqarfigineqartup (EEZ) iluani, Aatsitassanut Inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat akuersissummik tunniussinerisa kinguneranik mingutsitsisoqarnerani saliinissamut, Namminersorlutik Oqartussat akisussaasuupput.

Aningaasarsiornikkut immikkut killeqarfigititap (EEZ) iluani, Namminersorlutik Oqartussat Aatsitassanut Inatsit naapertorlugu akuersissummik tunisinerisa kinguneranik mingutsitsisoqartillugu akuleruttussaanginneq, Naalagaaffiup akisussaaffeqarnikkut inissisimanagera iluarinangitsutut oqaatigineqarsinnaavoq. Taamaalilluni piviusut naapertorlugit, umiarsuit angallannerminni uuliakoornat kisimi akisussaaffigineqarpoq.

Imaani mingutsitsisoqartillugu sukumiisumik saliinissamut Kalaallit Nunaanni naammiganartumik piginnaasaqartoqassaganngimmat, uuliasiornermi uuliamik mingutsitsisoqarnerani periusissat eqqarsaatigalugit, upalungaarsimanermi pilersaarutit qitiulluinnartumik isumagisariaqarput. Ingerlatsivik akuersissummik tigummisooq salleryaalluni akisussaasuussaaq, mingutsitsisoqarpalli saliinermut taarsigassanullu ingerlatsivik tamakkiisumik akissaqanngippat, akisussaaffik Namminersorlutik Oqartussanut inissineqartussaavoq. Taamatut pisoqartillugu, sukumiisumik saliinissaq qulakkeerniarlugu, Danmarkip qanoq ikiuerusussuseqartiginera Kalaallit Nunaannut apeqqutaalissaaq. Inatsisit, nunat tamat akornanni isumaqatigiissutit aalajgangersakkallu naapertorlugit, Kalaallit Nunaata Danmarkillu akisussaaffii oqaaseqaammi paasissutissiissutigineqarput.

Resumé in English

Apart from the legal starting point of the polluter cleans and pays (i.e. the private commercial company), this memorandum is paying attention to national public law regulation on responsibilities in regard of oil spills at sea, and especially on the responsibilities of the Government of Greenland and Denmark respectively.

Both Denmark and Greenland has regulations on protection of the marine environment applying for the bodies of water around geographical Greenland. Even though it seems there are overlaps, the marine environmental protection acts' applies for two different bodies of water; one for the territorial waters (Greenlandic regulation) and one for the Exclusive Economic Zone (EEZ) (regulation of the Kingdom of Denmark). However the Greenland Mineral Resources Act grants the Government of Greenland to license private commercial companies to explore and to exploit e.g. oil in the EEZ. When a license to such an activity in the EEZ–area it is stipulated in Mineral Resources Act that it is the Government of Greenland who carries the (state) responsibility of any pollution derived from such exploration/exploitation activity, and then, as a consequence, eases Denmark for that responsibility.

Until recently it was considered as the rule of the thumb, that Denmark carried all responsibilities in the EEZ, regardless of the nature of the oil spill. This consideration was probably carried by fact that Greenland does not have such facilities, which could lead to an effective pollution clean-up at sea. These facilities are currently only found in the Arctic Commando (Danish Ministry of Defence). It is therefore likely that the Arctic Commando always will be involved in clean-up work, whether there is a legal requirement for Denmark or not.

The Danish Navy (Ministry of Defense) announced that they will not engage them self in clean-up work derived from exploration/exploitation activities in the Greenlandic EEZ. This announcement was considered as a political statement to emphasize that the Greenlandic requirements in licenses to exploration/exploitation activity was not in accordance with real nor legal facts in terms of pollution.

When reviewing the Greenlandic and Danish legislation, there are defined responsibilities shared between Greenland and Denmark.

Under the scope of the Government of Greenland, the responsible for oil spills at sea all bodies of waters in the territorial water, i.e. from the coast and until 3 nautic miles from the baselines It follows directly from the Greenlandic act on protection of the marine environment. Outside the territorial body of water, and throughout the entire Exclusive

Economic Zone (EEZ), the Government of Greenland is moreover in accordance with Greenlandic Mineral Resources Act responsible for the clean-up of oil spills derived from activities where the Government of Greenland has issue a license to mineral (oil) exploration and extraction.

The Danish State responsibility can thereby be negatively defined as to include all oil spills at sea in the EEZ-area if these oil spills are not caused by an activity licensed by the Government of Greenland in accordance with the Mineral Resources Act.. In reality, stemming these oil spills can only come from ships.

The focal point is the oil spill contingency plans as it considered most probably that Greenland does not have such facilities, which could lead to an effective pollution clean-up at sea. The burden lies on the licensed company, but if this company does not have the means to clean-up or the pay damages, the burden will fall back on Greenland. Thus Greenland is fully depending on the goodwill of the Denmark to participate in regard of assistance when a clean-up becomes necessary. The memorandum looks into the various obligations of Greenland and Denmark respectably, as well as international agreements and conventions.

København /Copenhagen, 7. September 2015

Nicholas Symes